

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİNE YÖNELİK REPERTUAR KAZANIM DURUMLARININ İNCELENMESİ

*Hazan KURTASLAN**

Özet

Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin bir boyutudur. Çalgı eğitimi yoluyla bireylerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yapılarında değişiklikler oluşturulabilir. Bireyin bu gelişiminde öğretilen çalgıya yönelik kazandırılacak repertuar önem taşımaktadır. Araştırma, müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimine yönelik repertuar kazanım durumlarını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2012-2013 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Niğde Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 4. sınıfta farklı çalgılarda öğrenim gören 20 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırma betimsel olup, durum tespiti yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmıştır. Nicel verilerin analizinde frekans ve yüzde değerleri alınmış, nitel verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, müzik öğretmeni adaylarının genel anlamda repertuar kazanımında zorlandıkları, etütlere yönelik repertuarı çoğunlukla kazandıkları ancak eserlere yönelik repertuarı kazanıp kazanmama durumlarında eşitliğin söz konusu olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, çalgı eğitimi, çalgı öğretimi, repertuar, müzik öğretmeni adayları.

INVESTIGATION OF REPERTORY ACQUISITION SITUATIONS OF MUSIC TEACHER CANDIDATES FOR INDIVIDUAL INSTRUMENT EDUCATION

Abstract

Instrument training is an aspect of music education. Through instrument training, changes can be created in the cognitive, audial and psychomotor structures of the individuals. In this development of the individual, the repertoire to be acquired related to the instrument trained has importance. The research aims to detect the repertoire acquisition situations of the music teacher candidates towards individual instrument training. The study group of the research includes 20 teacher candidates studying different instruments in the 4.th grade at Niğde University, Education Faculty, Department of Fine Arts

* Yrd. Doç. Niğde Üniversitesi, Eğitim Fakültesi GSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, hazan.kurtaslan@hotmail.com.

Education, Department of Music Education in the 2012-2013 academic year spring mid-term. The research is descriptive and assessment of state has been realised. In the research as the data collecting tool an interview form is used. In the research, the frequency and percentage values were considered in the analysis of quantitative data and the content analysis was used in the qualitative data analysis. According to the findings obtained from the research, it was determined that the candidates of music teachers had difficulty in gaining repertoire, they usually gained the repertoire related to survey, but there was equality only in the occasions whether the gaining repertoire related to works were obtained or not.

Keywords: Music education, instrument training, instrument instruction, repertoire, the music teacher candidates.

GİRİŞ

Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin önemli bir boyutudur. Çalgı eğitimi yoluyla bireylerin, yetenekleri gelişir, müzikle ilgili bilgileri zenginleşir ve müzik beğenileri yüksek düzeye ulaşır (Tanrıverdi,1997:8). Uçan'ın (2006:8) keman eğitimi tanımından yola çıkarak, çalgı eğitimi; çalgı öğretimi yoluyla bireylerin ve onların oluşturdukları toplulukların devinimsel, bilişsel ve duyuşsal davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklikler oluşturma, bu nitelikte yeni davranışlar kazandırma süreci olarak tanımlanabilir. Bir başka görüşe göre çalgı eğitimi, karmaşık ve güç birçok teknik ve müziksel becerilerin öğrenilmesi ve davranış biçimine dönüştürülmesi gereken bir eğitim süreci olarak tanımlanmaktadır (Çilden, 2006:542).Ertem'in (2011:646) piyano eğitiminin temel amaçları çalgı eğitiminin temel amaçları olarak düzenlendiğinde, çalgı eğitiminin temel amacı, 'sağlam bir teknikle birlikte öğrencinin müziksel gelişimini sağlamaktır' denilebilir.Bu amaçlar doğrultusunda öğrenciye yeni davranış ve becerilerin kazandırılıp geliştirilmesinde izlenecek yolları belirlerken çalgının teknik olanaklarına göre oluşturulmuş çalgı metotları, eser, etüt ve egzersizleri kapsayan çalgı repertuarı büyük önem taşımaktadır(Özçimen vd. 20012:186).

Camp (1992) ve Apfelstadt (2000), uygun repertuar seçiminde becerinin, fiziksel yeterliliğin, müziksel ilginin, pedagojik değerlerin ve öğrencinin duygusal olgunluğunun dikkatli bir şekilde dengelenmesi gerektiğini belirtmiştir (Akt. Ertem, 2011:648). Bulut (2008:2) ise, öğrencinin çalgısındaki teknik ve müziksel becerilerini geliştirmeye yönelik oluşturulacak repertuarın ve bu repertuardan seçilecek eserlerin

önemli olduğunu vurgulamış; önemli olma sebebi olarak da, öğrencilerin istenilen davranışları kazanabilmelerinde, verilen eserleri icra etmeleri yoluyla gerçekleşeceğini belirtmiştir. Ertem'e (2011) göre, farklı stillerdeki eserleri çalmanın ve bu eserleri tanımanın, müzisyenlikle ilgili becerileri kazanmak ve geliştirmek için beklenen hedeflere ulaşmada öğrenci için seçilen repertuarın önemli olduğu; Dicle'ye (1994) göre, çalgı (viyolonsel) eğitiminin gerçekleştirilmesinde yararlanılan repertuar içerisinde, farklı dönemlere ait eserlerin yanında ulusal kökenli müziklerden oluşan eserlerin de yer alması gerektiği vurgulanmış, bu durumun öğrencilerin hem ulusal kültürlerini oluşturan türden ezgileri daha istekli çalarak çalgıyı sevmelerini hem de kendi müzik kültürlerini tanımalarını sağlayacağı belirtilmiştir (Akt:Kaya vd. 2010:67).Yapılan araştırmalar da gösteriyor ki bireylere çalgılarında kazandırılması düşünülen teknik bilgi ve becerilerin,pedagojik ve müziksel yeterliliklerin, kültürlerarası müziklerden oluşan örneklerin doğru seçilen bir çalgı repertuarı ile kazandırılmasının mümkün olduğu görülmektedir.

Araştırmanın bu bölümünde, çalgı eğitimi ve çalgı eğitimi sürecinde öğrenciye verilen yada verilmesi gereken repertuarın farklı açılardan değerlendirilmesi üzerinde durulmuştur.Repertuarın kazandırılmasında bir diğer önemli nokta da repertuar seçimini yaparak öğrenciyi yönlendirecek olan çalgı eğitimcileridir. Çalgı eğitimi sürecinde öğrencilerin iyi bir repertuara sahip olmasında eğitimcilerin rolü büyüktür.

Ercan (1999: 241), çalgı eğitimcilerinin, öğrencinin çalgı çalma veya öğrenme yeteneğini, gelişimini ve yaratıcılığını anlamada ilk dersten başlayarak sürekli gözlem yoluyla ayrıntılı bilgi edinmeyi amaçlaması gerektiğini vurgulamıştır. Her öğrenciyi dikkatli bir şekilde gözlemleyen bir eğitimcinin, öğrencisine uygun repertuarı kazandırması beklenilmektedir.Tuncer'e (2003) göre eğitimcinin repertuar seçiminde, tek yönlü bir gelişimi önlemek adına farklı türde ve çok amaçlı eserler önererek, öğrenciye tüm dönemleri ve stilleri tanıtılması gerektiği vurgulanmıştır.

Çalgı eğitimi yoluyla öğrencilere repertuar kazandırma, özellikle Türkiye'deki mesleki müzik eğitiminin verildiği kurumlarda büyük önem taşımaktadır. Bunlar; Konservatuarlar, Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Eğitim

Fakültelerine bağlı Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'dır. Bu kurumlarda verilen çalgı eğitimi ile hedeflenen davranışların gerçekleşmesinde bir süreç gerekmektedir. Araştırma kapsamında yer alan Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda bu süreç 3, 4 ve 8 yarıyıldan oluşmakta ve Okul Çalgıları, Piyano ile Bireysel Çalgı dersleri adı altında yürütülmektedir. Müzik öğretmeni adaylarından lisans eğitimleri süresince aldıkları çalgı eğitimi sonucunda belli bir repertuarı kazanmaları beklenmektedir ki bu araştırmanın konusu da Bireysel Çalgı eğitimi repertuarı çerçevesindedir. Akbulut'a (2013) göre Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki çalgı eğitimi süreci ile hedeflenen, öğrencilerin; etüt, sonat, konçerto ve okul müzik eğitiminde kullanılabilecek yapıtları belli bir düzeyde seslendirebilecek seviyelere gelmeleri ile birlikte, uygun davranış ve repertuarın kazandırılmasıyla çalgılarında daha başarılı olacakları belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen düşüncelerden yola çıkılarak çalgı repertuarının kazanılmasında eğitimcilerin rolünün büyük olduğu, çalgının tüm özelliklerinin kullanıldığı ve müzik öğretmeni adaylarının mesleki yaşamlarında da kullanabileceği bir repertuarın oluşturulmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören öğretmen adaylarının 8 yarıyıl boyunca, bireysel çalgı eğitimlerine yönelik repertuar kazanımlarının ne durumda olduğu araştırılmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın problem cümlesi; Niğde Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 4. sınıfta öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, bireysel çalgı eğitimine yönelik repertuar kazanım durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir? Şeklinde oluşturulmuştur.

1.1. Alt Problemler

Alt Problemler 4 ana başlık altında toplanmıştır.

1.1.1. Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitiminde etüt ve eserlere yönelik repertuar kazanım durumları nelerdir?

1.1.2. Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimine yönelik genel anlamda repertuar kazanım durumu nedir?

1.1.3. Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimi sürecindeki repertuarı kazanmalarında öğretim elemanının katkısı var mıdır?

1.1.4.Müzik öğretmeni adaylarının, bireysel çalgı eğitimine yönelik kazandıkları repertuarın mesleki yaşantılarında kullanabilme durumu nedir?

YÖNTEM

Bu araştırma müzik öğretmeni adaylarının Bireysel Çalgı eğitimlerine yönelik repertuar kazanma durumları ile ilgili görüşlerinin incelenerek mevcut durumlarının tespit edilmesinin amaçlandığı betimsel bir çalışmadır. Betimsel araştırma, “yaşayanların, hali hazırda var olanların, yaşananların ne olduğunun betimlenip açıklanarak ortaya konulması olarak ele alınabilir” (Sönmez vd. 2013:48).

Araştırma, nicel ve nitel araştırma yöntemleri kullanılarak desenlenmiştir. Bu iki yöntemin aynı anda kullanılmasından dolayı bu araştırma karma araştırma olarak değerlendirilebilir. Leech vd.’e(2007) göre karma araştırma; tek bir çalışma ya da çalışmalar dizisindeki aynı temel olgulara ilişkin nitel ve nicel veriler toplamayı, onları analiz etmeyi ve yorumlamayı içermektedir(Akt. Kıral vd. 2011).

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2012-2013 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Niğde Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda 4. sınıfta farklı çalgılarda (flüt, keman, ud, gitar, bağlama, viyola) öğrenim göre 20müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Araştırmacı görüşme sorularını önceden hazırlar, ancak görüşme sırasında araştırılan kişilere kısmi esneklik sağlayarak oluşturulan soruların yeniden düzenlenmesine, tartışılmasına izin verilir. Bu tür görüşmede, araştırılan kişilerin de araştırma üzerine kontrolleri söz konusudur (Ekiz, 2003: 62).

Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitiminde yönelik repertuar kazanım durumlarını tespit etmek amacıyla hazırlanan görüşme formunun birinci bölümde müzik öğretmeni adaylarının cinsiyet, mezun olunan lise, bireysel çalgı türleri ile bireysel çalgı eğitimine başlama zamanlarını tespit etmeye yönelik kişisel sorular yer almaktadır.

İkinci bölümde ise müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitiminde etüt ve eserlere yönelik repertuar kazanım durumlarına, öğretim elemanının repertuar kazandırmadaki katkısına ve kazanılan repertuarın müzik öğretmeni adayları tarafından mesleki yaşamda kullanılma durumuna yönelik sorulara yer verilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında uygulanan görüşme formunun birinci bölümünde sorulan sorular; nicel veri analizi yöntemiyle frekans ve yüzde dağılımları alınarak, ikinci bölümde sorulan sorular; nitel veri analizi yönteminde sıklıkla kullanılan içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. "Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir" (Yıldırım vd. 2006).

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmaya yönelik bulgulara yer verilmiştir. Elde edilen bulgular ve bunlara dayalı yorumlar, araştırmanın problemine ve alt problemlerine göre düzenlenerek tablolar halinde sunulmuş ve açıklamaları yapılmıştır. İçerik analizi ile elde edilen bulguların yorumlanmasında örnek cümleler ile doğrudan alıntılara yer verilmiş ve f değeri sıklık sayısını ifade etmektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının kişisel özellikleri Tablo-1'de yer almaktadır.

Tablo 1:Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmeni Adaylarına İlişkin Kişisel Bilgiler

Kişisel Bilgiler		f	%
Cinsiyet	Kız	10	50
	Erkek	10	50
	Toplam	20	100
Mezun olunan lise türü	Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	15	75
	Genel Lise	5	25
	Toplam	20	100
Bireysel çalgılar	Flüt	4	20
	Keman	4	20
	Ud	4	20
	Gitar	3	15
	Bağlama	3	15
	Viyola	2	10
	Toplam	20	100
Bireysel çalgı eğitimine başlama zamanı	Lise Öncesi	5	25
	Lise	9	45
	Üniversite	6	30
	Toplam	20	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmanın çalışma grubunu oluşturan müzik öğretmeni adaylarının yarısı kız, yarısı ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Mezun oldukları lise türleri incelendiğinde %75’inin Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi, %25’inin genel lise mezunu olduğu görülmektedir. Bireysel çalgı seçimleri incelendiğinde %20 oranında flüt, keman, ud, %15 oranında gitar ve bağlama, %10 oranında viyola olduğu tespit edilmiştir. Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimine başlama zamanları; %25’inin lise döneminden önce, %45’inin lise döneminde, %30’unun ise üniversite döneminde başladığı görülmektedir.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 2:Müzik Öğretmeni Adaylarının (MÖA)Bireysel Çalgı Eğitiminde Etütlere Yönelik Repertuarı Kazandığına İnanma Durumları

tema	f
İnanıyorum	12
Kısmen inanıyorum	1
İnanmıyorum	7
Toplam	20

Tablo 2’de müzik öğretmeni adaylarının (MÖA) 12’si bireysel çalgı eğitiminde etütlere yönelik repertuarı kazandığına inanmakta, 1’i kısmen inanmakta ve 7’si ise inanmamakta olduğunu belirtmiştir. Tablo 2’ye göre müzik öğretmeni adaylarının yarısından fazlasının çalgılarına göre etüt repertuarını kazandıkları söylenilebilir.

Müzik öğretmeni adaylarının bazılarının görüşlerinden oluşan doğrudan alıntılar aşağıda yer almaktadır :

“Hocamla her eser öncesinde muhakkak o esere yönelik etüt çalışırız. Çok eser çalıştığımız için etüt repertuarım oldukça geniştir” (MÖA: 1).

“Çok etüt çalıştım. Hatta çalgımdaki bazı teknikleri yaparken zorlandığım durumlarda kendim etütler yazdım” (MÖA:4).

“Özellikle üniversite eğitimimin 1. ve 2. sınıfında hocamla birlikte fazlasıyla etüt çalıştığımız için etüt repertuarımın iyi olduğunu inanıyorum” (MÖA: 9).

“4’er yıl süren Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi ve üniversite eğitimim süresince farklı türde çok sayıda etüt çalıştığım için repertuarımın yeterli olduğuna inanıyorum” (MÖA:11, 14, 16, 19).

“Çalıştığım etüt kitaplarındaki etütlerin sayısı fazla olduğu için etüt repertuarımın iyi olduğuna inanıyorum” (MÖA: 17).

“Çalgı dersinde hocamızla 3 etüt kitabından teknik etütler çalıştık. Çalgıma yönelik daha çok etüt kitapları olduğunu biliyorum, kendimi geliştirmek için yeni ve farklı etütler çalışmayı isterim. Bu yüzden kısmen etüt repertuarım iyi” (MÖA: 20).

“Bireysel çalgı dersi veren hocamla çok etüt çalışamadığımız için ve farklı kaynaklara sahip olmadığım için etüt repertuarımın yeterli olduğuna inanmıyorum” (MÖA: 3, 10).

“Çalgı eğitimim boyunca her tekniğe her döneme uygun etüt çalışmadım. Sadece çalacağım esere yönelik etüt çalıştım. Bu yüzden yeterli etüt repertuarım olmadı” (MÖA:7).

Tablo 3:Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Eğitiminde Eserlere Yönelik Repertuarı Kazandığına İnanma Durumları

tema	f
İnanıyorum	8
Kısmen inanıyorum	4
İnanmıyorum	8
Toplam	20

Tablo 3’de görüldüğü gibi müzik öğretmeni adaylarının (MÖA) 8’ibireysel çalgı eğitiminde eserlere yönelik repertuarı kazandığına inanmakta,4’ü kısmen inanmakta ve 8’i inanmamakta olduğunu belirtmiştir. Tablo 3’e göre müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitiminde eserlere yönelik repertuar kazandığına inanma ve inanmama durumuna ait görüşlerin birbirine eşitlik olduğu dikkati çekmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının bazılarının görüşlerinden oluşan doğrudan alıntılar aşağıda yer almaktadır :

“Çalgı dersi veren hocamın eser repertuar arşivi iyi olduğu için bende onun sayesinde iyi bir eser arşivi edindiğime inanıyorum” (MÖA: 1).

“Hocamın sayesinde iyi bir eser repertuarına sahip olduğuma inanıyorum, ayrıca ulaştığım farklı repertuar kitapları var fakat içindeki eserlerin henüz hepsini çalmadım” (MÖA:7).

“Hocamla birlikte son iki yıldır eser repertuarı üzerinde çalışıyoruz. Yeteri kadar edindiğime inanıyorum” (MÖA:9).

“Bölümümüzdeki dinleti ve konser etkinliklerinin sık olmasından dolayı çalgımdaki eser repertuarım geniştir” (MÖA:11).

“Bütün dönemlere ait eserler çalmamıza rağmen kendimi kısmen yeterli görüyorum” (MÖA:20).

“Çalgımı çok sevmediğim için eser repertuarımın da bu yüzden kısmen oluştuğunu düşünüyorum” (MÖA:5, 8).

"Hocamla hep aynı tarzda eserler çaldığımız için eser repertuarımın iyi düzeyde olduğuna inanmıyorum" (MÖA:3).

"Çalgıma yönelik piyasada ve internette geniş bir eser repertuarı olduğunu biliyorum o yüzden benim çaldığım eser repertuarının yetersiz olduğunu düşünüyorum" (MÖA:6).

"Güzel Sanatlar ve Spor Lisesindeyken seçtiğim çalgıyı bırakıp üniversitede yeni bir çalgı seçtim. Bu yüzden 4 yıllık eğitimim boyunca yeterli eser repertuarına sahip olamadım" (MÖA: 12).

"Çoğunlukla teknik beceriyi geliştirmek için parmak alıştırmaları ve etütler çalıştığımız için iyi bir eser repertuarına sahip olduğuma inanmıyorum" (MÖA:14, 15).

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4:Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Eğitiminde Genel Olarak Kazandığı Repertuarın Yeterliliğine İnanma Durumları

tema	f
İnanıyorum	8
Kısmen İnanıyorum	3
İnanmıyorum	9
Toplam	20

Tablo 4’de görüldüğü gibi müzik öğretmeni adaylarının (MÖA) 8’igenel olarak kazandığı repertuarın yeterliliğine inanmakta, 3’ü kısmen inanmakta ve 9’u ise inanmamaktadır. Öğrencilerin görüşlerine bakıldığında yarıya yakınının genel olarak kazandıkları repertuarı yeterli bulmadığı yönünde düşünceye sahip olduğu dikkati çekmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının bazılarının görüşlerinden oluşan doğrudan alıntılar aşağıda yer almaktadır :

"Çalgı dersi veren hocamın repertuarı geniş olduğu için benimde genel olarak iyi bir repertuara sahip olduğumu düşünüyorum" (MÖA:1, 9,10,19).

"Her döneme ait etüt ve eser repertuarım olduğu için yeterli görüyorum" (MÖA: 4,8,13).

"Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi’nden itibaren 8 yılı kapsayan iyi bir repertuara sahibim" (MÖA:11).

“Çalgı dersine 3 kişi birlikte girdiğimiz için ders süresinin az olması çalgı repertuarımın kısmen gelişmesine sebep oldu” (MÖA:2).

“Her döneme, her besteciye ve her seviyeye uygun etüt ve eser repertuarından oluşan genel bir repertuara sahip olduğumu düşünmüyorum” (MÖA: 3, 12,15, 18).

“Çalgımı çok sevmediğim için genel olarak çalgı repertuarımın da iyi olmadığını düşünüyorum” (MÖA:5).

“ 4 yıllık eğitimim sonunda etüt repertuarım gelişti. Öğretmenliğe başladığımda öğrencilerime çalgıyla etütlerden çok eserler çalacağımı düşünüyorum. Eser repertuarımın da çok iyi olmaması yüzünden genel olarak repertuarımın da iyi olmadığını düşünüyorum” (MÖA:6).

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 5:Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Eğitimi Sürecindeki Repertuarı Kazanmalarında Öğretim Elemanının Katkısının Var Olduğuna İnanma Durumları

tema	f
İnanıyorum	12
Kısmen inanıyorum	3
İnanmıyorum	5
Toplam	20

Tablo 5’de görüldüğü gibi müzik öğretmeni adaylarının (MÖA) 12’si bireysel çalgı eğitimi sürecindeki repertuarı kazanmada öğretim elemanlarının katkısının olduğunu, 3’ü kısmen katkısının olduğunu ve 5’i katkısının olmadığını inanmaktadır. Öğrencilerin yarıdan fazlasının öğretim elemanının bireysel çalgı eğitimi sürecinde repertuar kazanmalarına katkısı olduğunu düşündükleri söylenilebilir.

Müzik öğretmeni adaylarının bazılarının görüşlerinden oluşan doğrudan alıntılar aşağıda yer almaktadır :

“Çalgı dersi veren hocanın alanında yeterli olması gerekir. Benim hocam da alanında yeterli birisidir. Çalgımı geliştirirken çalgı repertuarımın da gelişmesini sağladı” (MÖA:1,13,20).

"Hocam çalgıda repertuara çok önem veren birisidir. Hocam kitaplığındaki repertuarından fotokopi çektirmeme izin vererek benim de kazanmamı sağlamıştır" (MÖA:4).

"1 ders saatine düşen öğrenci sayısı 3 olduğu için derste öğrenme süremiz kısıtlı. Ben çalgıyla ilgili olduğum için hocam ders dışında beni sürekli çalıştırdı" (MÖA:9).

"Üniversitede çalgımı değiştirdiğim için yeterli etüt ve eser repertuarını edinemediğimi düşünüyorum ama hocamın derslerde benim için elinden geleni yaptığına inanıyorum" (MÖA: 12).

"Çalgımda beni yönlendiren hocamdır. Adını duymadığım besteciler ve eserlerini hocamın sayesinde tanıdım" (MÖA:19).

"Hocam beni yönlendiriyor. Bende kendi kişisel çabamla repertuarımı edinmeye devam ediyorum. Bu yüzden hocamın repertuar edinmemde kısmen katkısı olmuştur" (MÖA:16).

"Benim branşım viyola ve branşımda okulumda hoca yok. Bu yüzden keman branşındaki hocadan ders alıyorum. Hocamın da repertuar kazanmamda beni tatmin edici bir katkısı olmuyor" (MÖA:6,18.)

"Hocam farklı tarzda etüt ve eserler hiç çalıştırmadığı için hocamın repertuar edinmemde katkısı çok olmadı" (MÖA:3).

3.4.Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 6:Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Eğitiminde Kazandıkları Repertuarın Mesleki Yaşantılarında Kullanılabilecek Düzeyde Olduğuna İnanma Durumları

tema	f
İnanıyorum	15
Kısmen inanıyorum	0
İnanmıyorum	5
Toplam	20

Tablo 6'da görüldüğü gibi 15 müzik öğretmeni adayı (MÖA)bireysel çalgı eğitiminde kazandıkları repertuarın mesleki yaşantılarında kullanılabilecek düzeyde olduğuna inanmakta ve 5'i inanmamaktadır. Müzik öğretmeni adaylarının yarısından

fazlasının bireysel çalgı eğitiminde kazandıkları repertuarı mesleki yaşantılarında kullanabileceği söylenilebilir.

Müzik öğretmeni adaylarının bazılarının görüşlerinden oluşan doğrudan alıntılar aşağıda yer almaktadır :

“Etüt repertuarım eser repertuarıma göre daha fazla. Mesleki yaşantımda çaldığım etütleri öğrencilerime çalabilirim ve öğretebilirim” (MÖA:6,14,17).

“Hocamla çok fazla eser çalıştık. Eser repertuarımı öğrencilerime hem çalabilirim hem de öğretebilirim” (MÖA:7,10).

“Öğrencilerim üzerinde kullanabileceğim başlangıç aşamasından başlayıp her seviyeye uygun genel bir repertuara sahibim” (MÖA:1,4,9,11,13,19).

“Üniversitede çalgı değişikliği yaptığım için bu son sene çalgımdaki hakimiyeti sağlamaya başladım. Bu yüzden çalıştığım şeyleri meslek hayatımda kullanabileceğimi zannetmiyorum” (MÖA:12).

“Bölümümde viyola öğretim elemanı olmaması benim de çalgıya olan çalışma isteğimi azalttı. Yeterli etüt ve eser repertuarım olmadığı için ve çalgımdan uzaklaştığım için mesleki yaşantımda çalgımı ve öğrendiğim şeyleri kullanmayacağım” (MÖA:18).

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırma, müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimine yönelik repertuar kazanım durumlarına ilişkin görüşlerini incelemek ve mevcut durumu tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 4. sınıfta bahar yarıyılında okuyan müzik öğretmeni adaylarının görüşleri alınmıştır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının kişisel özellikleri incelendiğinde yarısının kız diğer yarısının erkek olduğu; büyük çoğunluğunun Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi mezunu olduğu; bireysel çalgılarının en çok flüt, keman ve ud olduğu, bireysel çalgıya daha çok lise döneminde başladıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Müzik öğretmeni adaylarının büyük bir çoğunluğunun bireysel çalgı eğitimine yönelik etüt repertuarını kazandığına inandıkları ortaya çıkmıştır. Küçükosmanoğlu'nun

(2012:45) yapmış olduğu benzer bir çalışmada Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğrenciler; bireysel çalgı dersi kapsamında, etüt ve alıştırma çalışmalarına büyük ölçüde yer verildiğini belirtmiştir. Küçükosmanoğlu'nun çalışması ile yapılan bu araştırmada çalgı eğitiminde etütlere önem verildiği söylenilebilir.

Müzik öğretmeni adaylarından bireysel çalgı eğitiminde eser repertuarını kazandığına inanlar ile inanmayanlar arasında bir denge ortaya çıkmıştır. Umuzdaş'ın (2012: 5) yapmış olduğu benzer bir çalışmada öğrenciler; eserlere nazaran etütlerin daha fazla çalıştırıldığını, etüt ve eserlere eşit ağırlık verilmesi gerektiğini belirtilmiştir. Yapılan bu araştırmadaki öğrenci görüşleri ile Umuzdaş'ın çalışmasındaki öğrenci görüşleri benzerlik göstermektedir.

Yapılan bu çalışmaya katılan müzik öğretmeni adaylarından bireysel çalgı eğitiminde genel olarak kazandıkları repertuarın yeterliliğine inanmayanların daha fazla olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Akbulut'un (2013: 61) yapmış olduğu çalışmada Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda okuyan öğrenciler; çalgı eğitiminde kullanılan ilgili alıştırma, etüt ve eserlerle, mevcut repertuarı bireysel gelişmeye bağlı olarak değerlendirebilme ve zenginleştirebilme konusunda kendilerini iyi düzeyde görmektedirler. Akbulut'un çalışmasındaki öğrenci görüşleri ile yapılan bu araştırmadaki öğrenci görüşleri arasında farklılık dikkati çekmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının büyük bir çoğunluğunun bireysel çalgı eğitimi sürecinde repertuar kazanmada öğretim elemanının katkısının var olduğuna inandıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Camp'a (1992:26) göre, öğrencinin tecrübe kazanacağı repertuar seçimleri, öğretilecek teknik ve davranışları uygun bir şekilde sıralayarak yapılmalıdır. Yani, materyalin uygun, dengeli bir sıralamayla öğretilmesi anahtardır. Bu sıralamayı yapmak öğretim elemanının için çok önemli bir görevdir. Öğrencinin, bu şekilde hazırlanan bir repertuar yardımıyla başarılı olabileceği ifade edilmiştir (Akt: Ertem, 2011: 648). Yapılan çalışmalar ve bu araştırma; öğretim elemanının, öğrencilerin çalgılarında kazanacakları repertuarı kazanmalarında önemli rolü olduğunu göstermektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının yarıdan fazlasının bireysel çalgı eğitiminde genel olarak kazandıkları repertuarı yeterli bulmamalarına karşın; aynı repertuarın mesleki yaşantılarında kullanılabilecek düzeyde olduğuna inandıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Bu durum, araştırmaya katılan öğrencilerin bireysel çalgılarına yönelik kişisel istek ve mesleki hedeflerinin farklılığını gösterebilir. Her ne kadar görüşme yöntemiyle nicel ve nitel bulgulara ulaşıldıysa da öğrencilerin gerçek yaşamda bireysel çalgılarına yönelik tutumu kişisel değişiklikler gösterebilir ki öğrencilerin etütten çok eser çalışmak istemeleri mesleki olmaktan çok kişisel isteklerini göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin bireysel çalgıyı mesleki amaçla mı yoksa kişisel zevk için mi çalmak istedikleri problemini düşündürür ki bu da bir başka araştırmayı gerektirir.

4.2. Öneriler

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar ışığında; müzik öğretmeni adaylarına bireysel çalgı eğitiminde öğrenilen teknik becerileri pekiştirmeye yönelik olarak farklı dönem ve bestecilere ait etüt ve eserler çalıştırılarak zengin bir repertuar oluşturulabilir. Bu konu ile ilgili olarak Özçimen vd.'nin (2012: 191) viyolonsel için 38 etüt ve metottan oluşan repertuar çalışması; Bulut'un (2005: 195) başlangıç piyano eğitiminde kullanılan metot, etüt ve alıştırmaya kitapları ile repertuar seçimi için faydalandıkları kitaplardan oluşan çalışması; Nacaklı vd.'nin (2011: 195) viyola repertuarı için seçilen 47 eserin başlangıç, orta ve ileri düzey eserler olarak sınıflandırılmasından oluşan çalışması; Gökbudak'ın (2013: 5) piyano repertuarı için 8 basamakta topladığı öğretim eserlerinin her basamağındaki metot, albüm ve eserlerin (barok, klasik, romantik ve 20. yüzyıl) belirtildiği çalışması; Sönmezöz'ün (2012: 1670) barok dönemi piyano repertuarı için eser, egzersiz metot ve diğer (klasik, romantik ve çağdaş) dönemler için eser ve metot önerilerini içeren çalışmaların incelenmesi önerilmektedir.

Müzik öğretmeni adayları, bireysel çalgı eğitimi dersi aldığı öğretim elemanının repertuarı dışında yukarıda öneri olarak belirtilen çalışmalarda yer alan örnek repertuarlar ile üniversitelerin müzik kütüphaneleri ve kişisel kütüphanelerden yararlanarak mesleki yaşantılarında kullanabilecekleri bir repertuarı oluşturabilirler.

Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında görev yapan çalgı eğitimcilerine yönelik olarak seminerler, çalıştaylar düzenlenerek öğretim elemanları arasında bireysel çalgı eğitimine yönelik yenilikler tartışılabilir, bilgi alışverişi sağlanabilir.

KAYNAKÇA

AKBULUT, Efe. Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı "Bireysel Çalgı" Dersi Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeylerine İlişkin 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri Açısından Bir Değerlendirme, Kastamonu Eğitim Dergisi, 21 (1), 57-68. 2013

BULUT, Damla. Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Başlangıç Piyano Eğitiminde Uygulanan Yöntem ve Teknikler. Müzik Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 2005.

BULUT, Ferit. Piyano Eğitiminde Geleneksel Türk Halk Müziği Kaynaklı Eserlerin Seslendirilmesine Yönelik Oluşturulan Bir Çoklu Analiz Modeli ve Bu Modelin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkileri. Yayımlanmamış doktora tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, 2008.

ÇILDEN, Şeyda. Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Çalgı Eğitiminin Nitelik Sorunlarının İrdelenmesi. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, 2006.

EKİZ, Durmuş. Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş, Ankara: Anı Yayıncılık, 2003.

ERCAN, Nevhiz. Bireysel Çalgı Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Belirleme. Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, 1999.

ERTEM, Şehnaz. Orta Düzey Piyano Eğitimi İçin Repertuar Seçme İlkeleri, Kastamonu: Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt: 19 (2), 645-652, 2011.

GÖKBUDAK, Seçkin. Piyano Öğretiminde Pedagojik Yaklaşımlar, Piyano Eğitiminde Öğretim Eserleri ve Basamakları, Ankara: Ayrıntı Basım Yayın ve Matbaacılık, 2013.

GÜNAY, Edip ve UÇAN, Ali. Çevreden Evrene Keman Eğitimi 1, Ankara: Evrensel Müzikevi, 2006.

KAYA, Erdem ve ÇİLDEN, Şeyda. Türkiye'deki Üniversitelerin Müzik Öğretmeni Yetiştiren Anabilim Dallarındaki Viyolonsel Eğitiminde Türk Müziği Ürünlerinin Kullanım Durumlarının İncelenmesi, Konya: Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, 29, 65-82, 2010.

KIRAL, Bilgen ve KIRAL, Erkan. Karma Araştırma Yöntemi. Antalya: 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications sunulmuş bildiri, 2011.

KÜÇÜKOSMANOĞLU, Onur. N.E.Ü. A.K.E.F. Müzik Eğitimi A.B.D. Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Dersi Çalışma Durumları Hakkındaki Görüşleri, Konya: Sanat Eğitimi Dergisi, 1(1), 30-52, 2013.

NACAĞCI Zeki ve diğer. Müzik Öğretmenliği Programında Uygulanan Viyola Eğitiminde Teknik Düzeylerine Göre Sınıflandırılmış Repertuar Modeli, Erzinan: Erzinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4, 189-208, 2011.

ÖZÇİMEN Aycan ve BURUBATUR Mete. Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Birinci Sınıf 1. ve 2. Yarıyıl Viyolonsel Eğitiminde En Çok Kullanılan Metot Etüt ve Egzersizler, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 27, 185-194, 2012.

SÖNMEZÖZ, Feyza. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano derslerinin içeriğine ve piyano eğitimine ilişkin genel bir değerlendirme. Antalya: 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications bildiri, 2011.

SÖNMEZ, Veysel ve ALACAPINAR. G.Fusun. Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri, 2. Baskı, Ankara: Anı Yayıncılık, 2013.

TANRIVERDİ, Ayfer. Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik Bölümlerinde Uygulanan Çalgı Eğitimi ve Viyolanın Çalgı Eğitimi İçerisindeki Yeri, Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi, 16, 1997.

TUNCER, Mesut. 9-11 yaş çocuklarında viyola eğitimi üzerine. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri. Malatya: İnönü Üniversitesi, 2003.

UMUZDAŞ, Serpil. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Viyolonsel Dersine İlişkin Algı ve Beklentileri, Akademik Bakış Dergisi, 33, 1-8, 2012.

YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK Hasan. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. 6. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2006.